

# ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

**РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:**  
Львів, Ринок ч. 10, II, пом.  
—  
Конт. почт. шадн. 504-060.  
143.322.  
Адреса для телеграм:  
„Діло“ Львів.  
Головний Редактор прий-  
має від 11—12 год. перед-  
полуднем.  
Рукописи не звертається.

**ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:**  
Місячно 8-00 зол.  
Чвертьрічно 18-00 „  
Вісмісячно 30-00 „  
Річно 60-00 „  
**ЗА ГРАНИЦЕЮ:**  
В Америці 1 долар, фран-  
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.  
фр. Чехословаччині 30 ч. к.  
— в усіх прочих краях по  
750 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.  
Друкарні: 29-26.  
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ  
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-  
СТРАЦІЇ.  
—  
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА  
20 сот.

## Основують підкарпатський театр в Ужгороді.

На засіданні Краєвого Комітету (Виділу) в Ужгороді рішено розписати конкурс на театральні драматичних пєс з чужих мов на місце-ву народну мову. Перша вигорода 1000 чк., друга вигорода 500 чк. і дві дальші по 250 чк. Пєси ті призначені для репертуару місцевого драматичного театру, що має бути оснований в най-ближчому часі. З цієї метою Краєвий Комітет

звернується до міністерства освіти у Празі з проханням признати театрові 200.000 чк. Сам Комітет признає для театру 80 тисяч чк. Дружина театру буде складатись головним чином із абсолютів драматичної школи, що її ведуть тепер заходом Шкільного Реферату в Ужгороді

## Після берлінських розмов.

**НІМЕЧЧИНА МАЄ ЗА ВЕЛИКІ ДОМАГАННЯ.**

ЛОНДОН, 29. 3. ПАТ. „Дейлі Телеграф“ веде у своїм дописі з Берліна, що Гітлер під-каз розмов з британськими міністрами мав по-ставити домагання: 1) зрівняти повітряну флоту з Францією і Вел. Британією, при чому рівень треба би устійнити беручи під увагу по-літичні сили Світів; 2) означити тонаж воєн-ної флотії на 400 тис. тон, бо це дозволи-лоб Німеччині на відношення 4:5 супроти В. Британії, а в практиці вдвоє стільки, що має Франція на підставі Вашингтонського дого-вору; 3) алучити Східну Прусію з корінною Німеччиною, касуючи польський коридор, ви-рівнюючи границі на Горішнім Шлеску зі зая-вою, що теперішні східні кордони Німеччини не можна вважати ненаарушними; 4) вирівняти польський кордон й повернути 3.5 міль. німців до батьківщини; 5) підписати господарську унію з Австрією; 6) заключити обосторонній пакт з наміром з усіма сусідами Німеччини під у-мовами, що всі спірні питання будуть усунені; 7) Німеччина вернеться до Ліги Націй по під-писанні загального порозуміння, але не ско-ріше.

**АНГЛІЙЦІ СТРИМУЮТЬСЯ.**

ПАРИЖ, 29. 3. ПАТ. Кореспондент Агаса з Лондону повідомляє, що хоча офіційні ан-глійські кола стримуються з коментарями про берлінські розмови аж до оголошення офіцій-ного звіту мін. Саймона, то півофіційно го-ворять, що домагання Німеччини є засадничо і такі, що і ревеляції „Дейлі Телеграфу“ на ту-ту.

ПАРИЖ, 29. 3. ПАТ. Кореспондент Агаса з Лондону депешою з 27. березня ввечерю по-відомляє, що на засіданні ради міністрів, скли-каній, щоб вислухати звіту мін. Саймона, каже: було зазримити деяку стриманість і змовість міністрів. Міродатні кола, що в се-реду рано назагал потверджували інформації „Дейлі Телеграфу“, ввечерю були обережніші та мовили ухильними відповіді. Здогадуються, що уряд ще не намітив собі плану як постави-ти до домагань Німеччини.

**ГОЛОС НІМЦІВ**

БЕРЛІН, 29. 3. ПАТ. „Дойче Аггемайне Цайтунг“ депешою свого льондонського ко-респондента стверджує, що завістки „Дейлі Те-леграфу“ мають на цілі підорвати в англій-ській оцінці безпосередні розмови та виклика-ти недовіра між Німеччиною та її сусідами.

## Зовітський амбасадор у мін. Жойрата.

БЕРЛІН, 29. 3. ПАТ. Повідомляють урядові, що мін. Жойрат прийняв совітського амбасадора Сурица. Можна здогадуватися, що обговорювали розмови справи, які виданістю в берлінських

**СТАНОВИЩЕ АНГЛІ.**

ЛОНДОН, 29. 3. ПАТ. Райтер повідомляє: На запит Ленбері в палаті громад сер Джон Саймон заявив, що візита в Берліні була одною з інформаційних візит, що яких відбудеться конференція в Стрезі. В тих обставинах не вка-зане складати основні декларації про ситуацію, яка є саме перед метою дослідів. На немірда-ній поголодці, що появилася в деяких колах не треба звертати уваги.

Можу заявити — підкреслив міністер — що в дводенних розмовах з Гітлером ми зробили огляд своїх європейських питань у відношенні до Німеччини і що всі точки льондонського комунікату з 3. лютого були предметом диску-сії. В часі розмов виявилася поважна розбіж-ність у поглядах між німецьким та британським урядом, але розмови таки дали вислід, бо обі сторони могли зрозуміти взаємні становище, що дуже важне для успіху справ. Щодо Стре-зи, де мін. Саймон сподівається зустрінутись з Мусоліні і Лявалем, то міністер підкреслив, що це буде конференція трьох великодержав, про яку можна буде говорити щойно, коли вона скінчиться.

**МОСКВА СЛІДКУЄ ЗА ПЕРЕГОВОРАМИ.**

МОСКВА, 29. 3. ПАТ. За берлінськими пере-говорами уважно слідкують у Москві, бо від вислуду тих переговорів мабуть залежатиме, як підійдуть до деяких справ у московських роз-мовах. Закордонні кореспонденти більшови-ської преси підкреслюють протисовітський ха-рактер аргументів, якими переконували німець-кі державні мужи англійських політиків. Заміт-ний теж аргіст протинімецьких настроїв у Пари-жі та обережні англійські коментарі.

„За Індустріалізацію“ гостро викидається на Німеччину, закидаючи їй заціпні пляни су-проти СССР. Газета закидає частині англій-ської консервативної преси кампанію в ко-ристь продовжування берлінських розмов на протибільшовицькій платформі, та врешті стверджує, що найближчі дні розяснять нап-рам офіційної англійської політики.

ЛОНДОН, 29. 3. ПАТ. Райтер твердить, що в політичних колах закорінюється переко-нання, що в наслідку візиту мін. Саймона в Берліні склинуть конференцію європейських великодержав, однак досі ніщо не вказує на те, щоб ті питання обговорювали в Берліні Гітлер або англійські міністри. Урядовий звіт мін. Саймона незбаром перешлють французь-кому та італійському урядові.

розмовах, де совітські абсолюти візігрували по-важну роль. Придодатково говорили теж про загострення німецько-литовських відносин.

## Мін. Ляваль прийняв большевицьке запрошення.

МОСКВА, 30. 3. ПАТ. Мін. Ляваль, відпові-даючи на запрошення, телеграфічно подякував ком. Литвинову та заявив, що коли тільки дозво-лять йому міжнародні зустрічі, визначені на 11.

і 15. квітня, з найбільшою радістю приїде за за-прошенням совітського уряду. Мін. Ляваль не сумнівається, що візита в Москві причиниться до закріплення миру.

## У багатого приятелів багато, а в бідного ніодного!

Будете мати приятелів, складаючи свої ошадности

В Кооперативному Банку „Дністер“ у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

## ОСТАННІ НОВОСТИ

на плащі,  
костюми,

якже надійшли до фірми **СУКНІ**

## Дім Моді

для П. Т. Урядників на 3 рат  
Львів, Маріаська пл. ч. 4. 727

## Після замікнення сесії.

Варшава, 28. березня 1935.

Засідання сейму в суботу 23. березня ц. р., на якому остаточно ухвалено нову польську конституцію, а на ділі прийнято поправки сенату чи радше переведену ним кодифікацію конститу-ційного закону на основі тез п. Цара, мало бути останнім у біжучій сесії. Як відомо, за прийня-ттям тексту, ухваленого сенатом, заявився в по-іменному голосуванні 260 послів із Беапартійно-го Вільного співвправі з урядом і деяких його дріб-них прибудовок, за його відкиненням 139 голосів польської опозиції від зайчисленішої групи сен-деків почавши, а скінчивши на трьох польських представниках комуністичного інтернаціоналу Національні меншини у сеймі (20 українців, 1 білорус, 5 німців і 6 жидів) у числі 32 послів не взяли участі в голосуванні. Українські речники послали д-р Загайкевич (УНДО) і Матчак (УСРП) та одиникий у сеймі незалежний білорусський пос. Бремич в коротких завазах умотивували своє ста-новище, чому укр. послі і пос. Бремич не возьмуть участі в голосуванні над поправками сенату. Німецькі і жидівські послі не зложили ніякої заяви.

Це становище українських послів у справі нової конституції читачам „Діла“ вже відоме. Викликало воно в кругах польської опозиції, особ-ливо у польських соціалістів і левовців, різне негодування, що виразно зазначили у своїх про-мовах пос. Чапінський (ППС) і пос. Червильяня (ПСЛ), а що подається зник на основі стеногра-фічного протоколу на іншому місці „Діла“. У даному випадку політичні круги у Польщі пере-комалися нагадано, що українське парламентар-не представництво веде свою самостійну політику і не йде та не хоче йти на поєску ніяких поль-ських угруповань.

Хід засідання сейму з 23. ц. м. читачам „Ді-ла“ відомий. Опозиція, спираючися на правничу інтерпретацію постанов арт. 125 і арт. 35. обов'язуючої конституції щодо опособу ухвал сейму стояла на тому, що до прийняття поправок сенату дотично зміни конституції треба кваліфікувати більшість двох третин голосів при присутності найменше половини законного числа послів. Та-кої більшості не одержано і супроти цього, на думку польської опозиції, не прийшло в дні 23. ц. м. до правосильної ухвали зміни конституції.

Інакше — згорі вже приготовану — інтер-претацію арт. 125 і арт. 35. обов'язуючої консти-туції та дотичних постанов регулямія нараз сейму застосував маршал сейму д-р Овілья-ський, чому дав вислід у своїй промові, ствер-джуючи, що до прийняття поправок сенату у даній справі вимагається тільки значайної біль-шості голосів і тому вважає, що сам авиння усіх поправок сенату без зміни.

П о с и л а й т е п е р е д п л а т у !



Однак польська опозиція не зложила зброї і від Клубу Народного пос. д-р Станіслав Стронський у письмі до маршала союму Світалевського піддав у сумнів правосильність суботнішньої ухвали союму у світлі постанови обов'язуючої конституції, а навіть у інтерпретації пок. проф. Леопольда Яворського, на котру зовсім наврядно покликався марш. Світалевський. Це письмо пос. Ст. Стронського і було безпосередньою причиною скликання лівнішнього засідання союму, на якому поставлено як одинокую точку денного порядку затвердження протоколу засідання союму з 23. ц. м., а посередньо ствердження ще раз, що квестіонована ухвала союму є правосильна. Сподівалися, що приїде до нової словесної розправи на ті ж ваги, чи неважності ухвалення конституції і тому і опозиція і польська опозиція явилася в компетенті.

Наступило повне розчарування. Засідання союму тривало всього кільканидцять хвилин. Маршал Світалевський велів відчитати секретареві письмо пос. Ст. Стронського, аpane арештом ще середнім зі сторінок преси, недопустив нікого до голосу і негайно піддав під голосування внесок на прийняття до відома і затвердження протоколу засідання союму з 23. ц. м. За прийняттям голосувала та сама більшість, що в суботу, супроти чого маршал ствердив, що цей протокол прийнято і затверджено та зарадив кільканидцять перерву. По перерві відчитано і затверджено протокол лівнішнього засідання, потім маршал Світалевський відчитав декрет президента про закриття в лівнішнім днем звичайної сесії союму. Аналогічне письмо про закриття сесії сенату доручено марш. Рачкевичеві. На цьому засіданні скінчилося тихо і мирно без ніяких інцидентів і спілів, як це було в суботу. Українські послі і нині участі в голосуванні не взяли.

Польська опозиція конституційну кампанію без сумніву прогнала і то у цілості і з власної вини, коли то ринила екзодус у січні м. р. З цього — як відомо — скористала з місця союмової більшість і прийняла кваліфікованою більшістю так звані тези референта Цара, що і були підставою для ухвали скодифікованого сенатського проекту. Таж сама опозиція не робила і нині ніяких спроб розвести дискусію з приводу письма пос. Ст. Стронського і у своїй поведінці не була послідовною. Якщо на її погляд становище марш. Світалевського при прийнятті поправок сенату щодо зміни конституції в дні 23. ц. м. було невідповідне з постановами конституції і його інтерпретація невідповідна з вираженими приписами конституційного закону та регулятиву у так переважній справі, то належало поставити болей демократичний внесок на вотум недовіри марш. Світалевському. Цього не зроблено, а це знову скріпило позицію союмової більшості.

Ухвалення конституції невдовзі увійде в життя. В урядових кругах говорять, що чергування зараджень, що матиме на меті здійснювання конституції, було би таке: 1) виготовлення і ухвалення союмом нової виборчої ординації до союму, закону про сенат і закону про вибір президента; 2) оголошення нової конституції у Вістнику Законів, через що вона стала би обов'язуючим актом; 3) розв'язання союму і сенату; 4) вибори до союму і сенату; 5) уконституювання нововибраних законодавчих установ, а щойно тоді повстало би 6) питання вибору нового президента держави, якщо през. Мосціцький уважав за відповідне уступити зі свого становища і вказати згідно з постановами нової конституції есеніального наслідника.

Найбільше, очевидно, цікавляться справою нової союмової виборчої ординації. На про тему кружляють вістки про різномірні проекти, від таких, що добір кандидатів тим самим і майбутнього складу союму, залежав би від повитових

рад, а у сучасній діяльності від старостів, аж до проекту, що не багато різнився би від обов'язуючої сьогодні союмової виборчої ординації. Вважається тут за певну річ, що виборчі ординації до союму і сенату та закон про вибір президента будуть ухвалені парламентарним шляхом та що у зв'язку з тим в травні або червні ц. р. буде скликана надзвичайна сесія союму і сенату для вирішення згаданих справ. Щойно опісля було би розв'язання союму і сенату і виання нових виборів найраніше на другу половину вересня або на жовтень ц. р.

Сьогодні закінчилася звичайна сесія союму і сенату, одна з найважливіших від 1921 р. для польського державного життя. Попра цілу низку нових податкових татарів, що населення відчувало невдоволю, нова конституція кодифікує стан, що творився від травневого перевороту 1923 р. і значно поширює управління президента держави і виконавчої влади. Польща вступала на шлях

нової своєї перебудови, яка вже й має певну „лінійно-ополечна“. У цьому помічено — як це зазначено в останній союмовій залі Уряд. Парл. Репрезентації з 23. ц. м. — факт, що Польща не є національно однородною державою і що не знає зовсім збірного національного життя поодиноких народів і його окремих прав. І акція на цьому і даліше буде кульгати праця в конструції нового державного устрою у Польщі, бо природних розвоєвих напрямків живого народу не адусять ніякі параграфи.

По закритті сесії наступила границя „зміна варті“. Уряд д-ра Коєловського безпосередньо по закритті сесії оголосив своє уступлення. До керма в уряді прийшов голова ББ пос. Валерій Славек, що вже двічі держав команду на варті. Зрештою ніяких особистих змін у складі уряду не передано.

Д-р Степан Баран.

Міські Театри у Львові на суботу 30. березня.  
Великий Театр 7:30 Нині  
„П'ять перед дванадцятьою“  
комедія несподіванок.

Театр Різномірностей  
Нині в год. 7:30 веч. вечір забави і гумору  
Подружжій метч  
Ліхтенберга.

## З нашої кооперації.

### ЗМАГАННЯ КООПЕРАТИВ У СПРАВНОСТІ В 1935 Р.

Щоб розбудити серед кооперативів шляхотну амбіцію і ривалізацію у справності та довести в той спосіб до підвищення їх загального рівня, прогосила Дирекція РСВК 1935 рік роком шляхотних змагань усіх видів нашої кооперації за якнайкращий успіх у праці.

Установлено такі змагання:

1) серед сільських кооперативів для загального закупу та збуту і їх окрених осередків: змагання в напрямку найбільшого числа членів, найсправедливішої ціни товарів, торгу без споживчого товарного кредиту (без споживчого боргу) і доброго стягання старих споживчих боргів, якнайвищої внутрішньої контролю (контр. комісія інв. ради) і недопущення до ніяких маневрів, найбільшої дисципліни в закупі та збуті й осягнення доброго білансового вислідку за 1935 рік;

2) для місько-споживчих кооперативів: змагання в цім самім напрямку (поза збутом продуктів);

3) для молочарських кооперативів: змагання в напрямку найліпше зорганізованого членства й доставки молока, найкращої розбудови власних фондів, найліпшої виплати за сирівцею, найменших коштів доброї переробки молока, поступу в технічній уладженні молочної, опіки над годівлею і плеканням коров, дисципліни в збуті й осягнення доброго білансового вислідку за 1935 рік;

4) для кредитової кооперації: змагання в напрямку найліпше зорганізованого членства і власних фондів, найкращої збірки постійних дрібних ощадностей, найліпшої дисципліни в оплаті уділених позичок, якнайліпшого узгодження кредитової політики з дорученнями РСВК і доброго білансового вислідку за 1935 рік;

5) змагання за найліпші успіхи в піонерській діяльності кооперативів нових типів (ремісничі, робітничі, виробничі і т. п.)

Комісія, зложена з представників Ради й Дирекції РСВК, центральних установ та колегії ревізорів, розгляне в перших чотирьох місяцях 1936 р., котрі кооперативи найліпше відповіли в цьому році (1935) вище поданим умовам шляхотного змагання. Ця комісія може

признати в кожному змаганні (1—5) більше ніж одну нагороду, але не більше як три для кожного змагання.

Нагородою буде диплом „Ревізія Союзу Українських Кооперативів“.

### З ДІЯЛЬНОСТІ КООПЕРАТИВНОЇ ПЕКАРНІ „ЗОЛОТИЙ КОЛОС“ У ЛЬВОВІ.

„Кооперативна пекарня „Золотий Колос“ заснувалася в жовтні 1931 р. В першому році з причини недобре поставленої господарки та недужиття довіри управителем пекарні пекарня йшла до повного упадку. На поручення РСВК вибрано нову управу і змінено в цілості склад управи кооперативу. Нова управа переклала кооперативу зі стратою кругло 17 тис. зол. Але вже в 1933 р. р. стан кооперативу при добрій господарці став поправлятися. В тому році кооператива випекла 370.000 кг. печива, а торги її зросли до 141 тисяч зол. В 1934 р. виказала кооператива дальший зріст. Торги (при великій знижці цін) зросли на 143.667 зол., а всього печива випродуковано в тім році 470.310 кг., себто продукція зросла на 27 проц. У 1935 р. зріст продукції сягає 33 проц. а порівняні з 1933 р.

В останніх двох роках виказала кооператива „Золотий Колос“ реальні білансові надлишки, при чім покрито попередню страту.

В пекарні працює під цю пору 19 осіб, а з того є платних 11 осіб, як технічний персонал при продукції, 4 розвізники печива й 1 член управи. Загально виплачено в 1934 р. персоналові 18.230 зол. Кошти продукції постійно виказують зменшення. Кошти ці значно впадають, якщо пекарня поширяться і змеханізуються.

В 1934 р. зужито на випік 36 вагонів мук., що рівняється кругло 60 вагонам жита і пшениці. Маючи на увазі виказаний вже в 1935 р. зріст продукції, як також поширення і механізацію пекарні, можна сподіватись, що кооператива в цьому році зужне на продукцію понад 100 вагонів зерна.

### НОВІ КООПЕРАТИВИ У ЧЛЕНАХ РСВК.

Рішенням Дирекції РСВК з дня 11. III. 1935 р. прийнято в члени Т-ва такі кооперативи: 1) „Українська Райфайзенка“, з неом. відп. — Бандрич Народний (пов. Ліско), 2) Шад. кредит. „Ощадність“, кзов. — Вільки Мазовецькі (пов. Рава Руська), 3) „Наш Світ“, кооп. з неом. відп. — Лазин (пов. Ярослав). В. Л.

## Як Сталін піметися на Голандії.

РИГА, 29. з. КАП. На приказ Сталіна замкнули в Ленінграді каліцію голандських католиків. Має це бути помста большевицького уря-

ду за те, що Голандія належала до тих неохотних держав, які голосували проти прийняття СССР до Ліги Націй.

## Де Валера не візьме участі у ювілею англійського короля.

ДЕБЛІН, 29. з. ПАТ. Прем'єр Де Валера заявив в Ірландському парламенті, що дістав урядове запрошення учасництва у святковому ювілею короля Юрія V. Відповідаючи на це письмо,

повідомив прем. Макдональда, що в теперішніх обставинах не може взяти участі у тому святі і що Вільну Ірландську Державу репрезентувати має високий комісар у Лондоні.

## Іменують вождів збройних сил.

РИМ, 29. з. ПАТ. Король іменував ген. Де Бона вождом Італійських збройних сил у східній Африці. Водночас головною шефом тих військ

іменували ген. Гасбу, а вождом тубильних військ ген. Турцію Тіролі.

### Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчитися доброї української літературної мови, той мусить передплатити на 1935 рік

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА“

призначений всебічному навчанням УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОПЕНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 ал. річно, 3 ал. піврічно, 1.50 чвертьрічно. За границею: в Європі 9 ал., поза Європою 2 амер. долари. Зразкове число 60 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.

для одного народу — одна літературна мова



## Додаток до податку.

Промова сен. д-ра А. Горбачевського, виступлена на пленарному засіданні сенату в дні 26. березня 1935 р. про законопроект про 10 проц. і 15 проц. додатку до податків.

Високий Сенате! Предложений Високому Сенатові проект закону про 10 проц. і 15 проц. додаток до податків охоплює у ст. 1. уступ 2 постанову, що додаток до безпосередніх податків має бути 15 проц. і що тим додатком є об'єкти всі безпосередні податки, з винятком лише одного ґрунтового податку. Вилучення ґрунтового податку вважаю за слушне, бо господарська криза вдарила спеціально різниці і власники ґрунтового маєтку в інтересі господарської рівноваги, повинні бути звільнені від того податку. Однак не бачу ніякої раціональної підстави до обтяжування інших безпосередніх податків таким високо-відсотковим додатком. А тут маємо передовсім до діла з податком, який введено розпорядком Президента Річпосполитої з 17. березня 1924 р., як тимчасовий, переходовий засіб на час одного року. Потім цей податок від нерухомих продовжувано з року на рік та остаточно законом з грудня 1929 р. усунуто всі часові обмеження і цей податок стабілізувано. Цей податок є одним із найтяжчих і найбільш несправедливих. Чому? Переловсім розпорядок міністерства скарбу з вересня

1934 р. ставить засаду, що висота цього податку не може бути зменшена тому, що власники чи посідачі нерухомих не дістають тих впливів, на які рахували. Отже без огляду на те, чи хтось платить, чи не платить комірного, то власник нерухомих є обов'язаний і мусить цей податок платити. Прошу панів, ми мусимо рахуватися з фактом теперішнього економічного положення. Ніхто не має змоги заспокоїти свої найконкретніші життєві потреби. І природно річ, коли хтось не має з чого, то не платити чиншу, а тоді і власник нерухомих, який мусить безумовно відповідати за наложений на нього податок і мусить його платити, не має грошей. Питаюся, чи це є доцільне? Здається мені, що це виглядає на свого роду вивласнення, бо коли дійсно відносини так укладаються, що власник нерухомих мусить оплачувати податок без огляду на те, які є його прибутки і мусить нести кошти адміністрації свого маєтку у чужу користь, скажім у користь держави, то виринає питання, чи варто взагалі власникові адмініструвати далі своє маєтком, своєю річю, у користь чужих інтересів? Прошу панів, рахуймося з фактом, що податкові заборгованості сягають поверх мільярд. Можна різно намагатися підходити до цієї справи. Можна скидати вину на тих, що не хотять платити, але здається мені, що заборгованості в тій висоті не можуть відноситися лише до осіб, що не хочуть платити, але й до людей, які не можуть платити. Отже, коли не можуть платити чужих відсотків до того податку, то тим менше не можуть платити підвищеного податку. На мою думку, ця підвишка, як про неї каже уст. 2 ст. 1, не має підстав. Думаю, що та підвишка повинна бути редукована. І нема ніякої рації думати, що хтось у наших кризових умовах плаває у таких достатках, що така підвишка його не заболить.



Тутки повноватки 150 шт. і паперці „КАЛИНА“ є нині перші щодо якості і цін.

## Вибори на місцях.

ВИБОРИ ВОЛОСНОЇ УПРАВИ В МАЛЕХІВСЬКІЙ ВОЛОСТІ, ЛЬВІВСЬКОГО ПОВІТУ.

Вибори волосної уп-ви в малехівській волості відбулися дня 26. березня ц. р. Заки списавши хід цих виборів, поділю деякі дані про ту волость, для лакшої орієнтації.

Згідно з урядовою статистикою з 1921 р. в малехівській волості було 6.414 українців і 3.073 поляків. Статистика з 1931 р. нараховує кругло 9.000 українців і 4.000 поляків. Наслідком різних причин, зв'язаних в технікою громадських виборів, у тій волості українці здобули всього 9 мандатів радних, поляки 11. Вибірчий регулямін до волосної управи зложений так, що ми з того приводу недавно писали: „Таким чином наприклад у малехівській волості через упередженість польської більшості, яка зрештою зовсім не відповідає національному відношенню населення волості, у волосній управі може бути всього лиш один лавник українець. Ясно, що це не спричиниться до популярності самоуправління і до її нормального та корисної праці. Але за це поносимо вини напевно не ми“.

Ясно, що при такому складі волосної ради радні не могли думати про вибір свого віята. На не становище був лиш один кандидат п. Кравчишин — поляк, якого для його характеру підтримали і радні українці, так, що на нього апало разом 17 голосів. Вибірчий регулямін не дає змоги українцям вибрати навіть заступника віята. Проте при відношенні національних сил населення волості і явній несправедливості представництва українців і поляків у волосній раді примітивна справедливість вимагала, щоб принаймні заступником віята був українець. Але таке становище зрозумів лиш один радний з числа радних поляків малехівської волості і в ім'я справедливості й майбутньої праці цього нового самоуправного органу на нашому терені віддав свій голос на кандидата на заступника віята українця, п. Константина Герчука. Таким чином при голосуванні кандидат української і польської сторони дістали по 10 голосів. Навіть жереб винув по справедливості за українським кандидатом п. Герчуком. Згідно з регуляміном ради ще раз голосували, але й цим разом п. Герчук дістав лиш 10 голосів. Кінцеве рішення в цій справі лежить у руках повітового старости.

При виборах лавників українці на 3 лавники вибрали лиш одного — п. Івана Бубиса з Малехова.

ГРОМАДСЬКІ І ВОЛОСНІ ВИБОРИ В ЗАЛІЩИЧИНІ.

На терені політичного заліщицького повіту з величезною перевагою українського населення вибори до громадських і волосних рад випали для нас не найліпше, бо був тут величезний натиск державної адміністрації і Повітового Виділу, у багатьох випадках, особливо при обчислюванні голосів, були яркі зловживання в нашу некористь, а в додатку тут і там було і завдане хуство та пегона деяких селян за мандатом. Солтисами або підсолтисами є в більшості громад наших селяни, на чисті віятами майже зправила поляки. Заліщицький повіт поділено на 8 волостей і вже закінчено вибори до волосних управ, у яких українці мають по двох, а в деяких волостях тільки по одному представнику. Були випадки, що староста п. Кшижановський уневажнював вибори, якщо радні вибрали до волосної управи особу, котра у нього не мала опінії, або якщо не вибрано старостинського кандидата. З цього приводу тепер значне огірчення серед радних, котрі кажуть, що ліпше не переводити виборів, коли з волею виборців влада зовсім не рахується.

Нововибрані солтиси і підсолтиси і члени волосних управ обіймають урядування з днем 1. квітня ц. р. і з тим днем перестають урядувати дотеперішні громадські ради й дотеперішні

### Позаочна школа високошкільних студій Український Технічно-Господарський Інститут

при Українській Господарській Академії  
в Подєбрадах — продовжує впис на:

8-семестровий високошкільний економічно-кооперативний відділ, курси українсько-вства з широким програмою, фактом курси: бухгалтерії, кооперативної, англійської, німецької, французької, латинської, садівництва, перероблення садівництва та горючих, с. г. рахівництва, громадської агрономії, оброблення шкіри, шовварства, одягництва, радіотехніки, фотографії. Передається відкриття й інших курсів.

Навчання проводиться кореспонденційною метою.

Проспекти і програми — безплатно. На ширшу відповідь прикладати нижнорядно поштову марку.

ПОШТОВА АДРЕСА:

Ukrainsky Technicko-Hospodarsky Institut Podebrady, Czechoslovakie. 1047 5-2



Смаку і аромату  
Додасть Твоєї каві  
Правдива Франка  
приправа

## Новий польський уряд.

ВАРШАВА, ПАТ. Президент призначив прем'єром ради міністрів голову клубу ББ. полк. В. Славека. Одначасно на його внесок призначив міністрами: військових справ — марш. Йосиф Пілсудський, внутрішніх справ — Маріян Зендрам Косцілковський, зовнішніх справ — д-лп. полк. Йосиф Бек, скарбу — проф. д-р Владислав Маріян Завадський, справедливості — Чеслав Міхаловський, освіти й віроповідання — Вацлав Бидзевич, хліборобства і земельних реформ — Юліян Понатовський, промислу і торгівлі — д-лп. майор Генрик Фальоар Райхман, комунікації — інж. Михайло Буткевич, суспільні опіки — Юрія Падьоровський, почт і телеграфів — полк. інж. Єміліян Калінський.

Війти. Бюджети волостей ще не устійнені і тимчасом війти будуть побирати по 50 зол., 75 зол., а тільки в одній волості по 100 зол. місячної платні, натомість волосні писарі будуть мати по 150 зол. місячно. Солтиси будуть мати платню від 10 до 30 зол. на місяць.

Вибори до Повітової Ради відбудуться в половині квітня ц. р. Кожна волость вибирає по двох повітових радних, отже всі разом 16 повітових радних. Міста Залішки і Тлусте вибирають теж по 2-х радних, так, що всіх повітових радних у заліщицькому повіті буде 20, з чому в найліпшому разі при нашій солідарності може бути 8-х, найбільше 9-х повітових радних українців, якщо одна волость з великою українською більшістю радних вибрала би двох українських повітових радних. При виборах до Пов. Виділу крім повітових радних будуть голосувати і члени Тимч. Пов. Виділу, в котрому засідає один українець священик. Отже якщо вибори повітових радних випали би для нас корисно, то є спромога при повній солідарності українців вибрати на 6-х членів Пов. Виділу 2-х українців.

### ВОЛОСНІ ВИБОРИ В КОЛОМІЙЩИНІ.

Остаточний вислід волосних виборів у Коломийщині, які закінчилися дня 22. березня ц. р., такий:

- 1) Вербіж Вишній на 20 радних вишло 19 українців, 1 поляк.
- 2) Коршів на 16 радних — 10 українців, 6 поляків.
- 3) Косич (сест. гром.) на 12 радних — 9 українців, 2 поляків і 1 жид.
- 4) Каміси Вел. (окр. гром.) на 12 радних — 5 українців, 7 поляків.
- 5) Яблонів на 16 радних — 11 українців, 4 поляків і 1 жид.
- 6) Товмачик на 16 радних — 11 українців, 5 поляків.
- 7) Коломия (село) на 20 радних — 13 українців, 7 поляків.
- 8) Печеніжин (село) на 16 радних — 10 українців, 6 поляків.
- 9) Кулачківці на 16 радних — 9 українців, 7 поляків.
- 10) Матіївці на 20 радних — 14 українців, 6 поляків.
- 11) Гвіздець на 20 радних — 11 українців, 9 поляків.
- 12) Березів Серед. на 20 радних — 16 українців, 4 поляків.
- 13) Св. Станислав (2 кольонії польські, 1 кол. німецька й 1 село українське) на 16 радних — 4 українців, 12 поляків.

Всі волосні вибори відбулися на підставі компромісів. Очевидно, де була менша свідомість села, або більше селярбізмом адеморалізована околиця, там увійшло до ради більше поляків, як це ім процентово належалося. Противна сторона дуже пильно використовувала невідомість і деморалізацію по селах. Проте назагал треба сказати, що вислід волосних виборів у Коломийщині для нас ще досить корисний. Треба зазначити, що й далі в самоуправних виборах крім Повітового Народнього Комітету УНДО не брала участі ніяка інша політична організація, зокрема не займалися громадськими виборами радикали.



# Репліки польської лівиці.

(Причінок до конституційної дебати).

В „Ділі“ вже була достатньо освітлена тактика Українського Клубу під час засідання союму в справі конституції. Однак для повноти образу хоча ще подати до відома дві репліки, з якими зустрінулася поведінка Українського Клубу.

Першим зареагував на наше рішення здержатись від голосування пос. Черницький з клубу польських лівихців. Він сказав дослівно ось таке (цитую зі стенограми): „Не розумію становища українців, що сидять у нашому союмі, беруть участь у голосуванні, співпрацюють у всіх законах, а якщо приходить до голосування за сандвичного закону, то заявляють, що їх це не обходить. Не бачимо в цьому становищі послідовності. Уважаємо, що таке становище є цілком анти безпідставне і неслухняне, а його послідовність повинен бути взагалі вихід з парламенту Річпосполитої. Не говорю вже про те, що в наслідок такого ходу українці зрадили в той день, коли йде про демократію Польщі та про Річпосполиту, зрадили нас і йдуть в іншому напрямку. Наше становище є інше. Ми є опозицією до сучасного уряду, до теперішньої урядової системи, але не є опозицією до самої держави“.

Думаю, що зайвим є якийсь коментар до цієї репліки пос. Черницького. Скажу лише, що

пос. Черницький, з фаху адвокат у Замостю, в часі світової війни був адютантом гетьмана Скоропадського, про що Скоропадський згадує навіть у своїх спогадах, а чим хвалиться і сам п. Черницький.

Не так ясна сама по собі є репліка пос. Чапінського, лідера ППС. Вона звучить дуже коротко: „Це є подивудіне, що українці, не знаю, чи з огляду на благословенство свого єпископа Шептицького, чи з огляду на якісь заграничні пляни, здержуються від голосування“.

Пос. Чапінський у своїх останніх промовах в справі заграничної політики Польщі виявив надзвичайну журбу за цілість московської комуністичної держави. Навчє справжній москаль-комуніст, п. Чапінський всюди добачає якусь загрозу для СССР. П. Чапінський став великим пацифістом. Видно забув він, якими дорогами прямувала колись польська соц. партія до визволення Польщі. Не турбує п. Чапінського поневолення комуністами ані України, ані Білорусі, ані Грузії і т. д. Не пам'ятає Чапінський і про те, яке ще донедавна було становище цілого 2-го інтернаціоналу, а в тому і ППС, до 3-го інтернаціоналу. Це тим дивніше, що природа наділила п. Чапінського дуже доброю пам'яттю.

Пос. Сергій Хруцький.

## Нова українська кооперативна станиця.

УРУХОМЛЕННЯ М'ЯСАРСЬКОГО ВІДДІЛУ „ЦЕНТРОСОЮЗУ“ І ПОСВЯЧЕННЯ ЙОГО ДОМІВКИ.

У четвер 28. березня ц. р. ввечером відбулося при вул. св. Мартина у Львові відкриття м'ясарського відділу „Центросоюзу“, яким він заочатковує нову діяльність своєї праці. Відкриття почалося актом посвячення домівки м'ясарського відділу, якого довершив Преосв. єп. Никита Будка в асисті о. крил. Ковальського, о. д-ра Костельника й оо. Семчишина та Каптанюка. На відкритті і посвяченні було понад 50 представників наших центральних установ і преси.

Після акту посвячення привітав „Центросоюз“ із урухоменням нової діяльності його праці дошвою промовою єп. Будка, що при тій нагоді передав „Центросоюзові“ і всієї кооперації щирі побажання від Преосв. о. митрополита Андрія Шептицького. За ці побажання подякував голова Нада. Ради „Центросоюзу“ пос. Остап Луцький.

На запрошення метких і привітних директорів „Центросоюзу“ всі гості засіли до спільного стола з єп. Будкою на чолі. Тут привітав усіх присутніх пос. Остап Луцький і спинився у своїй прегарній промові найдовше на навітленні наших кооперативних досягнень, зокрема ж засував гостям етапи праці, розвитку та

розбудови „Центросоюзу“ до урухомення м'ясарського відділу включно. Промову цю нагородили присутні гримкими оплесками.

Промовляли ще о. д-р Г. Костельник, який невичайно влучно схарактеризував це свято відкриття і підкреслив вагу нової станиці для нашого економічного розвитку і дир. М. Заячківський, що в своїй промові пригадав коротеньку історію наших спроб у напрямі організації українського м'ясарського промислу. Ім відповідав і дякував директор Юліан Шепарович.

У зв'язку з урухоменням м'ясарського відділу „Центросоюз“ відкрив у Львові дві крамничі для розпродажі своїх м'ясарських виробів, а саме при вул. Личаківській і при вул. Жовківській, а в найближньому майбутньому відкриє ще третю в Ринку.

Ми від себе бажаємо „Центросоюзові“ найкращих успіхів на цій новій діяльності його праці, а наше громадянство закликаємо, щоби воно щиро підтримало ці наші нові кооперативні станиці.

## Загальні Збори Маслосоюзу.

ДОКІНЧЕННЯ ДИСКУСІЇ НАД ЗВІДОМЛЕННЯМ.

У дискусії над звідомленнями, крім поданих у нас вчора бесідників, забирали ще слово пп.: Томашівський Степан (Сокальщина), Галушка Микола (Ширець), Лесюк (Рудки), Берігчук Іван (Лаврів — Волинь), Королюк Дмитро (Книгиніок — Волинь), Сілецький Ст. (Кількома наворотами), Атамановський (Калушина), Чайківський Михайло (Вербятичі), Фур Іван (Ременів), Іж. Холевчук, Іж. Коропецький (Коропець), Сеник Михайло (Глиняни), Дробановський Гринь (Бушнів), Щербан Іван (Дидилів), Зубрицький Петро (Стібно), Свилик Михайло (Путятинці). Загалом промовляли в дискусії понад двадцять промовців.

На всі порушені промовцями справи дали основну відповідь голова Зборів сен. Ю. Павликівський та оба директори Палій і Мудрик.

Після ухвалення абсолютної Збори ухвалили розділити чистий зиск у сумі 3.477.29 зол.

## Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0.80  
(з поштовою пересилкою  
0.95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.060 тому негайно вишле книжечку Адміністрації „Діла“ — Львів. Ринок ч. 10.

так: до запасного фонду 617.22 зол. + 860.07 зол. на біжучий рахунок 2.000 зол.

Бюджет Т-ва на 1935 рік Збори прийняли без дискусії згідно з пропозиціями.

ЗМІНА СТАТУТУ.

Після того Збори перевели зміну статуту Маслосоюзу в цілому. В дискусії при поодиноких параграфах забирали слово ще деякі учасники, так, що ця справа затягнулася поза годину 7-му веч.

З черги Збори прийняли найвищу суму зобов'язань, що їх може зяти Маслосоюз, на 1.500.000 зол., отже в порівнянні з мин. роком ця сума зменшена.

ДОПОВНЯЮЧИЙ ВИБІР НАДЗ. РАДИ.

Опісля Збори перевели доповняючий вибір Надзвірної Ради Союзу на місце уступивших або померлих членів. На основі проведеної комісією-маткою лісти вибрані: Кость Мигаль, господар у Себечові, о. Матвій Павлюк з Боянця, Осип Андрійович з Печеніжинів, Ол. Атамановський з Отинів. Як заступник: Дуаліт Дмитро з Риботич.

ЗАКІНЧЕННЯ.

При кінці Збори ознайомили презентаційну марку в сумі 10 зол., як це було й досі. По кількох внесках і запитах замкнув сен. Ю. Павликівський ці незвичайні ділові Збори короткою промовою, в якій подякував усім учасникам за увагу, з якою вони слідували за ходом Зборів понад вісім годин.

Майже ЗАДУРНО рештки полотна 50 сот. панам 90 сот. в сипі 1.10, крепон 70 сот. неба 1 — та модні вовни на 40% дешевше  
БЛАВАТНИЙ БАЗАР — Львів, Ботініа ч. 12.

## Руки в гору! — в харківській школі.

Співробітник большевистичних „Ізвестій“ Марголіс помістив інтерв'ю в цьому часописі з директором однієї із середніх шкіл у Харкові, Котопської.

Дисципліна в школі — по словам директора — дуже добра в порівнянні з іншими школами в Харкові. Спеціально зорганізована комісія улажує ненадійно ревізії серед учеників під час годин науки. Входить ця комісія до класу та командую: „Руки вгору!“ після чого старанно ревідує учеників і забирає предмети, які не мають нічого спільного з наукою. „При кожній ревізії щось знаходимо. У самому лише лютотому візирі. Ми тільки великих ножів, тільки книжечки, німецьких багнетів і всяку зброю, що її зробили самі ученики. Трапляються білки на ножі, а по за школою діти допускаються крадіжеч, займаються нелегальною торгівлею та спекуляцією. Один із учеників 13-літній Погребняк, за намовою свого старшого брата, краде із товаришам брідкам купони облігацій поанчки. В хаті свого товариша вкрав годинник і кілька інших річей. За гроші, які одержав із продажі крадених річей, хлопчикська накупили папіросок, яблук і ливийшли зі школи, продавали на вулиці. На лекції Погребняк справується добре, а це для нас найважливіше, зрештою я не одержала від упрва вказівок боротися зі злочинцями. Школа зорганізувала кружки: фізичні, хеміі, стріляння, хемічної оборони, спорту, мистецтва і інші. Та діяльні є лише кружки спортові й танкові. Найбільше учеників належить до танкового кружка, де танцюють західні тавки“.

## Вибух хльору.

РИМ, 29. 3. ПАТ. У фабриці вибухових матеріалів в околицях Сольмони вибух збірник хльору. 30 робітників ранених, у тому 20 важко. Два робітники загинули.

## Акторки поза екраном.

ФРАНЧЕСКА ГАЛЬ.

Без сумніву наймодніша зірка європейського відділу „Юніверсал-у“. Кількома своїми вдатними виступами здобула собі такий успіх, на який інші акторки ждали довгі роки. Своєрідний чар, жива, симпатична міміка, легка модуляція голосу — це її прикмети. Здебільшого у фільмі „Скандал у Будапешті“, відтак пізній „Чібі“, „Весняна парада“, „Петрусь“, „Версінка“. Її ім'я тепер на устах усіх, що люблять кіно.

Недавно під час короткої відпустки, перебувала вона в одній альпійській станиці, де вчилася лещетарського спорту. Розказує один очевидець таке: Важко було фільмовій пустийні нагнутись до цього спорту, хоч узяла собі доброго тренера. Падала, небога, що хвилини. Тому, що вона була там інкогніто, публіка дуже тішилась з її незручності. Але Франческа не журиться першими невдачами: вона вірить, що незабаром стане доброю лещетаркою.

ГРЕТА ГАРБО.

Хто припускав би, що наймилішим заняттям відомої жінки-вамп є огородинство? „Божевська Грета“ коли тільки може, тікає тайком із Голівуду до своєї хатинки, що стоїть над малим озерцем і тут одягнена в старий слетер та будяку спідничину, гладко зачесана копає завзято рикалем землю, волочить, робить прядку й кльомби, сіє й садить. Нікого не допускає до свого городя й каже, що там щойно почуває себе найкраще.

МАРЛЕНА ДІТРИХ.

Коли Марлена Дітріх вернулася до Європи, розійшлися були слітки про її життя з чоловіком. Тимчасом виявилось, що вона живе зі своїм чоловіком у найбільшій згоді, а цілим її щастям це її 9-літня донечка Гайдеде. Увесь вільний час посвячує вона своїй донечці. Враз з нею можна бачити її на різних спортах і руханці, вважає під час лекцій на свою мару та з гордістю заповідає, що маленька Гайдеде буде теж славною зіркою, бо нині вже має незвичайний хист до танку. У менті, коли перебуває з донечкою, стирає шматки й скідє вибілашу нитку, та грається з нею, як її повесниця.



# Англійський міністр у Москві.

## МОСКОВСЬКІ РОЗМОВИ.

МОСКВА, 29. 3. ПАТ. Міністр Іден та англійці, що його супроводять, приїхали до Москви та зайшли до англійської амбасад. Перша була розмова Ідена з ком. Літвіновим. Разом з Іденом приїхало десять спеціальних представників великих агенцій париських та лондонських шоденників. Московська преса обмежила його короткого життєпису Ідена, підкреслюючи його визначну політичну роль. Тільки „Ізвестія“ зазначають, що мін. Іден у своїй місії порозуміння урядів ССРСР і В. Британії після розробки конференції стрітється у соціалістичного громадянства з оглядами, що належать представникові сильної великодержави, як може завдяки своїй силі і своїм впливам мати великий вплив, щоб розмотати трудності, що нагромаджують світові. Цитуючи дещо з заяв Ідена шоденник каже, що коли розмови будуть надалі тим самим духом, послужать вони акції миру і взаємного порозуміння між двома сильними великодержавами, що мають багато спільних пунктів не тільки в Європі, але і в Азії.

## ПОКИЩО — ЗГОДА.

ЛОНДОН, 29. 3. ПАТ. Райтер повідомляє в Москві, що в часі пополудневих розмов Ідена з Літвіновим розмовляли про найважливіші питання міжнародної ситуації, в незвичайно приємній атмосфері. Передовсім предметом дискусії була декларація канц. Гітлера про ССРСР і висновки, до яких ведуть берлінські розмови. Дотепер не було ніякої різниці думок у справах, що були предметом дискусій. Мін. Іден і ком. Літвінов дійшли до однакових висновків щодо вислідів берлінських розмов.

За вістями з англійських кол програма московських розмов намічена покищо загальною: обговорюють європейську ситуацію і бритійсько-радянські відносини, може теж і господарські справи. Крім того йтимуть дискусії про азійське питання, головне питання Далекого Сходу.

## ПРИНЯТТЯ У ЛІТВИНОВА.

МОСКВА, 30. 3. ПАТ. ТАСС повідомляє: В присутності амб. Чайльстона і Майського прийняв ком. Літвінов в год. 15 міністра Ідена. В часі двогодинної розмови обмінялись вони інформаціями і поглядами на актуальні справи і міжнародну ситуацію. При цьому Іден повідомив Літвінова про хід берлінських розмов.

Чергова конференція відбудеться нині до полудня, потім Іден відвідає Сталіна.

## СТРАХ МОСКВИ.

ЛОНДОН, 29. 3. ПАТ. Райтер подає з Москви зміст промов, виголошених на банкеті в честь міністра Ідена. „Ніколи від часу світової війни — говорив Літвінов — не було таких сильних побоювань за долю мира. Може є деякі винятки. На всякий випадок важко точно очертити, яка держава чи які держави найбільше

потерплять через небезпеку війни. На щастя, ми здаємо собі справу, що небезпека, яка загрожувє Європі, може зліквідувати спільне аусиалл всіх держав, передовсім великодержав“.

Накінеш Літвінов висловив сподівання, що плян збірної системи мира, начеркнений в лондонським комунікаті в 3. лютого, буде виконаний. Кінчаючи, промовець висловив тост у честь англійського короля і народу.

Мін. Іден, відповідаючи, покликався на те, що нарада бритійсько-французько-італійська у Стрезі вирішить ті справи, про які говорив Літвінов.

## Приємна та цікава лектура

це збірка оповідань

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

## ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1.40 зол., з пересилкою 1.70 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла“ Ринок 10.

# Загальні Збори „Сільського Господаря“.

У п'ятницю 29. березня ц. р. відбулися Загальні Збори Краєвого Т-ва „Сільський Господар“ у салі „Бесіди“, яку виповнили делегати Кругжків і Філії. Збори відкрив в год. 10.40 передполуднем в імені ведужого президента Т-ва о. мітрата Т. Войнаровського його заступник інж. Юліан Павлюковський, вітаючи делегатів Кругжків і Філії та представників: Львівської Хліборобської Палати — інж. Цюмполонського, львівського воевідства — інж. Новіцького і тернопільського воевідства — інж. Де Біаа та представників преси. Описав в довгій промові засував катастрофальне положення нашого села.

Згадав, що в минулому році померли такі члени Т-ва: о. С. Кульчицький з Вошаць, довголітній голова філії у Рудках, о. д-р Р. Винницький з Вороблика Королівського пов. Сянік, Василь Петрусь з Воробівки, пов. Тернопіль, Василь Сяниця, директор Район Молочарів в Ладанцях, пов. Перемишляни та Андрій Северин Левицький з Гайв ж. Львова. Присутні випадували їх пам'ять, поставши з місць. До президії покликали сел. Семенюка з Коршова, на секретаря інж. агр. Мосору.

На ввєсок проф. Филипчака Збори рішили не відчитувати протоколу з минулорічних Зборів, тільки щоб його аверифікувала Головна Рада.

## ЗВІТ З ДІЯЛЬНОСТІ.

Після того обширний звіт з діяльності Головної Ради і Дирекції склав інж. д-р Едген Хропливий. Делегати і члени Т-ва одержали широкій видрукований звіт і тому референт його тільки доповнив.

Про організаційну працю Т-ва „Сільський Господар“ наші читачі вже знають з вчорашнього числа „Діла“.

## І ЗАСТУПНИЦТВО ІНТЕРЕСІВ НАШОГО СЕЛА.

З обов'язку постанов свого статуту має наше Товариство — говорив референт — аступати інтереси своїх членів-селян перед владою та всіми установами публично-правного характеру. Наше Товариство старатється виконувати цей обов'язок в міру своїх сил і так, щоби справи українського села були якнайкраще заладнані.

Т-во інтервеніувало кількохкратно в міністерстві рільництва і рільних реформ та многократно в усіх воевідських урядах на терені своєї праці у справах: аграрної політики та примінення законів у нашому господарському житті, відношення хліборобських організацій до Хліборобських Палат поширення відповідних рас худоби, безріг та курей у поодиноких районах, абути безріг, допомоги околицям навіщенням повиню, надмірних міських оплат і т. д. В цей спосіб наше Товариство старалося боронити збірних справ нашого хліборобства та видобути для нього в цьому напрямку якнайбільші користи, якщо це серед цих умовин було можливим. На окрему увагу в цьому напрямку заслуговують наші інтервенції разом з кооперативними кругами у справах абути хліборобських продуктів, зокрема абути живини, які ваяли багато нашої уваги та у багатьох випадках увінчалися належним успіхом, причиною чим до окріплення ерці нашого Т-ва.

У звітовому році урухомлено на терені, на

**Журнал**

**НОВІ РОДИ ДОБРИХ ЗУП**

1 кістка тільки 20 коп.

**ПОМІДОРОВА ХВОСТЯНА**  
Макаронова (Зіллях)  
Макаронова (Ріжки)

Є. Ю. ПЕЛЕНСЬКИЙ.

## Райнер Марія Рільке й Україна.

Ші нарис: Як старий Тимофій умирав співаючи та Пісня про Правду.

Піснї мандрівки, що ведуть його в Еспаїю, Туніс, Єгипет, Швецію, Францію й Швайцїю — щоб згадати лише головніші — відтївають його увагу куди інде. Знайомство з великим французьким різьбарем Родіном, що хоро повернулося в щирі дружбу, звязало його міцно з основами французьких мультурних мавбань. Так доходить він до величавої синтези всієї європейської культури.

З 1899 р. повстають давші прегарні, високомистецькі твори. Найважливіші з них, це лиричний середньовічний нарис, сьогодні найпопулярніша книжка в німецькій поезії: Die Weise von Liebe und Tod des Cornets Christoph Rilke, вірші Das Buch der Bilder, автобіографічний роман Die Aufzeichnungen des Malte Laurids Brigge й інші.

Рільке це передовсім лірик, лірик великого стилю. Поет німих настроїв, глибоко релігійний містик, захоплювався середньовічним містичним християнством, що в нього, як і колись у минулому тісно і нерозривно сплітаються з духом аристократії.

У своїх писаннях зумів Рільке відзеркалити ціле багатство філософічних ідей та культурних течій, що перехрещувалися на грані двох століть: минулого й сучасного. Дає прекрасну синтезу всього найкращого цілої Європи, відводячи рівночасно в тому належне — навіть можна сказати дуже почесне місце — Україні. Даючи повну перевагу ідеалістичному світоглядові, він уміє об'єднати м'яке, всеобіймаюче чуття з втіленням могутньої ідеї в німешанський надлюдий. — Своїми незвичайними досягненнями в ділянці мистецького вислову близько споріднений з другим великим ліриком нової Німеччини, Стефаном Георге. Однак його мова з відтінком австрійсько-чеських і німецьких говорів куди барвистіша, а передовсім мелодійніша. Під цим оглядом він споріднений з давнішим німецьким поетом, Йозефом Айхендорфом.

## РІЛЬКЕ Й УКРАЇНА.

Райнер Марія Рільке дав у своїх двох оповіданнях: Як старий Тимофій умирав співаючи (Wie der alte Timofei singend starb) і Пісня про Правду (Справедливість: Das Lied von der Gerechtigkeit) дві прегарні картини з давнього українського побуту. Але є в них ще щось глибше. Підкреслюючи з одного боку величезний мистецький хист українців, а з другого

геройство, почуття справедливости й свободололюбівств, осячену кровю — дає Рільке основно відчуту й продуману й мистецьки перетворену й завершену синтезу української національної психіки.

Підкреслюючи саме хист до мистецтва і свободололюбівств осячену і окуплену найбільшими жертвами, іде Р. М. Рільке по лінії старих традицій німецького письменства. Але ці, так сказатиб, „старі“ ідеї передає в новому такому високоартистичному вияві, як ніхто досі в Німеччині.

Оба нарис, як і ціла збірка Казок про лютого Господа, де вони вищені, відзначаються свідомою фавульною спрощеністю: Старий Тимофій, найкращий на всю округу кобзар, хотів навчити свого одногоного сина Ігоря на славного співака, та цей воляв повітчатися з молодою гарною жінкою й помандрувати до святого Києва. Старий Тимофій шерестав співати, замкнувся у своїй хаті. Колиж приходили до нього з усіх-усюд'я хлопці на науку, відправляв їх з нічим. Так минуло три роки Тимофій захворів, та тимчасом уя Ігоря покинулася охота навчити всі батькові пісні. Він вертається і старий Тимофій співає йому день і ніч охлялим голосом. Хочє виспівати всі пісні, та так і амирає з піснюю на вустах.

(Далі буде.)



— 14 вільних лікарських посад у львівській суспільній аптекарській. У зв'язку з реформою системи лікування у суспільних аптекарських у львівській аптекарській є ще до обрання становити домових лікарів. До львівської аптекарської ліцензувало ок. сто офірт від лікарів, які раділи зв'язати це становити. Всі офірти переслали центральній владі в Варшаві, де розглянуть.



Число 7  
Ілюстрованого  
двоптижника

# НАЗУЗАН ЧІРТСТРІЧ

кримський нарис на весело В. Ласовського про П. Кокуна, поезії Антоновича, новелю М. Никанковича, крисис Е. П. Яковсена М. Рудинського, статті про чеську графіку у Львові В. Ласовського, переклад статті Г. Белса про війну у XX-ому столітті, О. Дніпровського про песу Меріма „Акорди“, переклад В. Сімовича новелі Яковсена, графологічний нарис інж. Р. Крохмалюка про характер наших мистців у їх письмі, українську хроніку та Українську в чужих журналах, веселу гутірку „Між нами“ і „Летіло 40 сором“...

Ціна 30 сот.  
Львів, Ринок 10. II. п.  
Домгайтесь зразкових безплатних чисел!

— Смілої крадіжці dokonано в повітовій касі ощадності при вул. Мохняцького у Львові. Секретар каси вислав возного Юліана Сеніка з чеком на 8.000 зол. до Банку Польського по гроші. Возний гроші відобрав і пропав без сліду. Поліція розвела за ним гляндини. Стверджено, що Сенік, чоловік жонатий, мав приятельку, якусь сауніцію, з якою збирався виїхати за границю. Йі арештовано.

— Комуністичний процес у Ковлі. В окружнім суді в Ковлі ведеться процес 57 членів КПЗУ, що мали на терені Волині акцію рілньних страйків. Як каже акт обвинувачення, вони намовляли лиських господарів бойкотувати ярмарки по містах і викликували тим способом недостачу харчевих продуктів. Супроти страйколомів виступали з терором. Процес потриває кілька тиж.

— Пожежі. В селі Шмиткові під Сокалем згорів вночі на 26. II. м. 12 господарських загорід. Жертвою вогню стало багато живого інвентара. Шкоду обчислюють на кількадесят тисяч зол. — Тої самої ночі в селі Гора пов. Сокаль згоріли два господарства.

— Страйк у копальні. В Биткові пов. Надвірнянський у копальні Полянська страйк. Власник копальні шиканував робітників, приневолюючи їх до голодовних платень і тероризуючи їх погрозою стріляння. Страйкарів піддержують робітники інших копалень.

— 3 Польщі. В Рашеві на в'язничному подвір'ї застрілено Антона Явуша, засудженого на хару смерті за те, що разом з бандитом Мачугою узяв задля грабунку кс. Хмуровича. — В Гродні Польщі учениця Бронислава Туловська кинулася з причини родинних незгод під потяг і вмерла на місці. — Окружний суд у Бидгощі засудив на півтора року в'язниці начальника станції Лагнові, Антона Шубриха за спроневерення 1.928 зол. — В селі Кшиж під Тарновом форікс Станіслав Пилець зарізав ножем п'ятеро своїх дітей у віці від 2 до 8 літ з причини бідки.

— Римські вістки. Колишній американський політ у Лондоні Мельон скінчив 80 літ; він — один з черги щодо багатства мільонер у світі; на цьому він незвичайний оптиміст; заявляє, що криза зникне, на землі буде щораз краще і приємніше. — Скільки невірських студентів у всіх німецьких університетах була в 1932 — 3950, тепер є їх 590. — За минулий рік на вул. Валбурс вийшло наверх 338 осіб; як відомо, вперше вийшли туди у 1892 році. — У Гамбурзі арештували англійського моряка Річарда Сона, якого підозрівають у шпигунстві в користь большевиків. — Швайцарський військовий летун Манієна впав зовсім щасливо з легкогопаду з висоти 30.000 стіл. — Макс Райнгардт має намір оженившись з німецькою артисткою Оленою Тім і виїхати до американського суду дати йому розвід з артисткою Геймс, з якою оженився у 1931 р. — У Лінож (Франція) святкували ювілей дра Леметра, в якого рідні від 200 літ усі сини — ажарі. — У Франції міністерство почало телеграфію почало пропаганду, щоб приладити більшу скількість телефонічних передатників. — Перед військовою комісією в Ст. Бонне біля Нансі стануа рекрут ансокий на 1.25

## ВІДГУКИ ДНЯ.

### „Ворог провінції“

Я вчора стрів цікавого чоловіка. — Що скажете до ладань Гітлера? — питаю. Здагнув плечима і якось ні то сумовито, ні то ніяково всміхнувся.

— Не можу вам дати відповіді, бо ще з ніким про це не говорив.

А часописів не читали?

Цікавий чоловік амахаа руками.

— Не читаю ніяких часописів! — скрикнув сердито.

От, цікаво — думаю собі. Правда, в нас надмірної жаднї часописів нема, але все таки люди читають їх. Бодий позичені, бодий по касинах! А цей ніякої газети не хоче. Якесь трагедія, або...

— Якто? — питаю. — Ні українських, ні польських!

— Ні українських, ні польських, ні жадних інших!

Оказав це твердо, але видно було, що жаль душити його за горло.

— Чужих — сказав по хвилині — не читаю з патріотизму.

— А українських?...

— Не хочу! — засичав. — Досить мені прикрости варобили.

Перечекав я, аж мій знайомий успокоїться і тоді алевка:

— Що такого? Скажіть, будь ласка, може дасться щось...

— Нічого не дасться! — перервав знайомий.

— Я раз на все вірвав з нашою пресою. Послухайте!

І почав оповідати:

м., ваги 25 кг. — В японській копальні вугля біля Нагасакі згнуло наслідком експлозії 23 робітників. — Апелляцію Гавптіана проти смертного присуду за вбивство Ліндбергового сина визначено на 20. червня II. р.

— 3 листів до Редакції. У звідомленні зі Заг. Зборів Союзу Українок у Львові з дня 20. III. II. р. викрала незгідна з правдою замітка, а саме: В дискусії над звітами подано, що голова філії „С. Укр.“ у Станіславові жалувалася, буцімто філія „Просвіти“ робить їй перешкоди в праці. — Стверджую, що я лише ствердила факт, що і в станіславській новітні також заступували в кількох селах тертя між кружками „С. У.“ та читальнями „Просвіти“, але на тлі двохальнім або чисто особистім, за що не можна жалуватися на філію „Просвіти“. Тому, що це могло незаслужено дістати філію „Просвіти“, яка старається йти завжди назустріч нашим змаганням у праці на селі, прошу ласкаво справити що похибку. — Рублева Аманія, голова філії „С. Укр.“ у Станіславові.

— Лікуємо гикавців. Гикаві це буцімто зовсім здорові люди, бо фізично не терплять і не ходять до лікарів, але морально відчувують свою хибу дуже сильно. Неодмінно волів би бути кривий, ніж гикавий. Треба знати, що гикавці — зародки, головно у дітей, тимто треба би вважати на діти, щоб вони не поширювались у них. До недавня лікарі вважали, що це недуга невилічна. Досвіди у лікувальнім заведенні дра Жилкевича у Варшаві, вул. Холодна 22 ствердили, що більшість гикавців можна було вилікувати до 2—3 місяців, у лекших випадках за 4—6 тижнів. Гикаві діти могли би використати на лікування святочні ферії.

— 16 родів зуп. Асортимент відомих хістох зуп. фірми KNORR доповнений 4 новими видами, так що тепер у торгівлі знаходиться 16 родів знаменитих і смачних зуп. Небаром нові зупи: макаронна (зівалки з мотком), макаронна (різні з мотком), які приготувалися лише 10 тижнів, так само помідорна і з хвостом, які смакуни вирізняються з огляду на їх шикарний смак, будуть таксамо популярні, як дотепер інші гатунки зуп. KNORR. Ті нові роди зуп. можемо дістати по відомо низькій ціні 20 сотиків за I кістку.

## ДИВОГЛЯДИ.

### ЖУЧОК ВИГОВОДАННЯ МУМІЯМИ.

У Бритійському Музею відкрили жучка, доці невідомого природником. Найшли його між єгипетськими муміями королів. Учені не знають ще, як його назвати.

### КУПЕЛІ У ВИНІ.

У Каліфорнії у місті Сомолфорт відчинили тепер купальні, де замість водою, ванни наповняють вином. Вино там не багато дорожче від води, у всякому разі дешевше від наших лікувальних вод. Лікарі стверджують, що купелі у вині помагють на деякі недуги. Виноградники мають збут і багаті віддаються туди, принабавляючи новими дубелями.

— Передплачував я всі українські часописи Галичини. Американські — очевидно — ні, бо що мені з вістою по місяцях... Платив за часописи точно (а були між ними і по 5 золотих місячно!) і вичитував від дошки до дошки. Нарав одного дня читаю: „Громадянин (тут моє ім'я і навище) не має рідні, коли каже...“ А торт а вами — думаю собі. То я вам плачу, а ви якійсь перошпираті такі імпертиненції на мене! Я взяв і відмовив. Якійсь час було тихо. Аж тут знову в ішній: „Пан (моє ім'я і навище) помиляється у своїм твердженні...“ Я виповів передплату і залишився при тих, які на мене не писали. Вистане — думаю — тричотири газети. Але наша преса не може вило жити без підпложення. За два роки я зістався тільки при одній газеті. А щото року і та остання відпала, написала, що я але говорив на зборах. Зле?! Чекайте, Я вам покажу! І показав. Вимовив і про газету. Нехай собі панове репортери не думають, що можуть і передплату брати і лаятися на передплатників!...

Користаючи з того, що мій знайомий виспувався, я забрав слово:

— І не читаете жадних? Адже це мусить бути прикро!?

— Прикро, так! — відповів знайомий. — Але я не устудлю. Хоч би мав до смерті не читати...

Бачу, що людині все таки тяжко, я поспішим з потихом.

— Чи чули ви? Мав виходити нова газета!

— Що ви кажете!? — скрикнув радісно знайомий. — Де? Коли? Хто приймає передплату?...

— Не знаю. Знаю тільки, що газета буде називатися „Обух“ і буде бити в нашу заскоруюлість, у нашу смішність і загуміковість.

— Знаменито. Перша класа. Конечньо треба такої. В нас же така страшна провінція!...

Галактіон Чіпка.

## Зі сцени й естради.

### РЕЦЕНЗІЙНИЙ ВЕЧІР ДОРИ КАЛІНІВНОЇ.

Програма, що її виконує цілий вечір одна тільки артист, звичайно трохи томить слухачів своєю одноманітністю. Однак цього не можна сказати про Дору Калінівну, відому артистку „Кві про кво“ і „Банди“, що давала 27. II. м. свій рецитатійний вечір у салі Театру Ріжнородностей. Ця високо інтелігентна артистка зуміла весь час тримати численну публіку в зацікавленні й навіть мусіла додати пару надпрограмових рецитатій. Артистка, крім прекрасних дикції, має ще ту прикмету, що зміє вчутися в психологію окремих типів, відтворюючи їх з надзвичайною природністю. Нема у неї того надмірного птосу, яким звичайно переповнені польські рецитатії. Калінівна уміє бути на сцені вибіною дівиною і заманованою старшою панною. Слабше виходить у неї польські народні пісеньки. Зате рецитатії, оперті на жидівських мотивах і монологіи-гротески мають цілу скало тихого сентименту і правдивого гумору.

Цілий вечір був на високім мистецьким рівні. Жаль, що у нас досі не повстав тип такого драматичного мистецтва

р. п.

## 3 кіна.

### КІНО АПОЛЬО: „НЕДОКІНЧЕНА СИМФОНІЯ“.

Нова фільма, зроблена з нагоди роковин Шуберта. Вона основана на одному моменті з життя великого німецького композитора, а саме на композиції „Недокінченої симфонії“. Тоді, коли він імпровізував цю симфонію, підчас його гри в одному місці зареветалась малярська графьяна Естергазі. Був це страшний удар для вразливого мистця. На жаль, не знаємо точного життєпису Шуберта, щоб ствердити, чи справді після цього інциденту, вустрівся він з малярською графьяною серед таких обставин, як це бачимо у фільмі. А всеж фільма передає життя Шуберта так живо, що маємо вражіння правдивої біографії. Композиції вилетіли тут дуже вміло, не механічно, як це роблять звичайно звукові фільми, де на перше місце виступає музика, а текст є тільки допінкою, адебільш мало дотепною. Фільма утримана в тоні приємної, зворушливої драми, переплітаної потітними епізодами. Головні ролі грають: визначний артист Ганс Ярай і Марта Егерт. Ярай мав в собі всю повагу та шиклість молодого композитора, Егерт — темперамент і гарний голос. Використання тут відомий „хор хлопців“ із Відня та симфонічна оркестра.

## Нові книжки й журнали.

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗА П'ЯТЬ ЛІТ ЙОГО ІСНУВАННЯ (13. III. 1933 — 13. III. 1935). Варшава 1935. Стор. 24. 4. 84. Книжку закладил директор Інституту проф. О. Лотоский і секретар проф. П. Раман Сіма-Сіпський.



## явочів.

журна за те, чим обісїти поле з весною — оне тї члони  
дарили що написали над повітом. Не знажачи на захо-  
ди Комтету через Український Парламентарну Репре-  
зентацію в компетентних чинників, з сїдїні і мїщан  
дали стїгати ріжні податкові належності, добуваю-  
чи навісні заплати, що абїльше не кошти самої на-  
лежності. Це абїльше недоїмо населення яке попа-  
ло в крайню розлиску. Село дійсно гине! і не не рето-  
рична фраза а дійсна правда. Денку допомогу даю  
старостю (сїль, барабодя, трохи верпа) та вона така  
незначна в порівнянні з потребами що виглядає нем-  
омо каяля води, чинена на розпаленій до білого ка-  
мїнь. Тї цифри по допомозі, що їх недавно оголосила  
одна пресова агенція, яку Львівське Воєніство при-  
значило яворівському повітові, відносяться до перед-  
вїзку з 1934 р., а не до теперішнього голоду. Зайве  
було б на цьому місці подавати голос всіх промовців.  
Усі вони буди відні в одному, що Яворівщину без-  
значно допомогли в краю же чорна година! І  
за закінчення цієї наради ухвалено оці резолюції:  
Зібрані на нараді днї 18. березня представники яво-  
рівського повіту: 1) стверджують, що минулорічні  
сильні приморозки на весні та злоти в дїті знищення  
підлії плоди і внаслідок цього яворівський повіт наві-  
стила катастрофа голоду; 2) а подякою одобрюють  
дотеперішні заходи філії „Сільського Господари“ та  
створеного при нїй Комітету допомоги голодним і про-  
сять що працю дає продовжувати; 3) стверджують, що  
катастрофи голоду не дасться побороти місцевими за-  
собами і тому ще раз відносяться до цілого краю  
з проханням допомоги; 4) стверджують, що крім наглої  
допомоги Голодним треба постаратися про засоби на-  
весняні засїви; 5) звертаються до компетентних уря-  
дових чинників, щоб вони придїлили відповідні засоби  
харчеві та насїни, щоб відпасили всі заздалека по кінцї  
1934 р. податки, щоб адежали стїгання з дрібного  
ремїсництва оплат за ремїсничі карти та щоб абїз-  
мили санїтарні заходи в цілі забезпечити населення  
перед сїдїнями.

Загальні збори „Міданської Бесіди“. Загальні збори Т-ва „Міданська Бесіда“ в Стрию відбулися під попередньої аніети дня 17. березня. В склад нового виділу ввійшли: Микитка Йосип — голова; викило: Рудницький Іван стоах.; Микитка Юлія, Гарун Антін, Дубина Павло, Шелета Антін, Дзюбко Роман; заступники: Ворчук Михайло, Селів Михайло, Тишопчик Василь; контр. комісія: Красінський Йосиф, Негович Андрій.

Заг. Збір. "Нар. Дому". Дня 25. III. відбувся Заг. Збір Г-ля "Нар. Дім" у Стрию. Учасників Збору було поважає число, бо 67 членів, хід збору і доходи і пошадників по 7 зол, за дозар, що свідчать про радість надільно господарювати установи.

**УКРАЇНЦІ!**  
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ,  
ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ  
ПРЕСІ.

За оголошення редакція не відповідає.

В друкарні Вил. Опілки „Ліло“, Львів Ринок 10